

1931. június 7.

f. hangv.
yes hangv.
zene.
ongorahangv.
li zene.
enekar.
eradalok.

biului Cluj.

e de licitatie.

materialelor de lemn
retinerea podurilor si
se publica licitatie.
9 Iulie 1931 orele 11
intã No. 5 a Primãriei.
rta. precum si condi-
ie se pot vedea si
serviciului tehnic a
I. C. Bratianu Nr. 25)
B. Vadiul este 25.000
incimii Lei, care sum-
numerar sau in efecte
prezentarea ofertelo-
gilate.

134.3 m. cuburi lem-
tejar. in termen de
dela ziua primirei

1931.

aria Municipiului Clu-

rdelésel

né vegetárius étter-
elényi u.) 23. szám al-
gyelmes, pontos kiszá-

selyemből, gyapjúból
n vállalak. Cim: Cale
01., ajtó 4.

Corso Bazárban
nyánatra ingyen Gyermekköcs-
től kezdve

zönyvet nagyon olcsó
10 napig. „Arta” Clu-
3.

aukaművészet legujab-
eztek Fisch Böske ké-
Cluj, Malom u. 16.

lő, finom kivitelben, e-
úszasztalos, Dézsma ucc-

nüzlet erdélyi városba-
t, sürgősen átadó. Cím-
latt a kiadóban.

yelem!

az elképzelhető legol-
állítani, nyári olvas-
tásból

ASZIRT

bödönömben.
k, furdőbérieknek le-
lményt adok. Ugyanít-
tbatoll és pihe olcsó-
tapható.

mann Samu
YVARAD, Cuza Voda

érvénytelenített vastu-
cserelését és bármily-
megbizást sürgősen e-
alamon, Huedin.

ha kiadó, irodának
u. 2. Herkovitsnál.

fiu tanulónak felvételi-
kereskedés, Piata Mil-

adó berendezéssel. Re-
nerva Biztosító.

קאנקו

דיא ארט און קולטור
(Mosei Maramureș)
עיס איינען שויב בית
עיס וועלכער קבלות פון
עיס אבעראיינען
עיס דער בערופענע צו
עיס ווירד נור דען אקצעפט
עיס גראבער
עיסעס

XIV. EVF. • 126. SZAM
Cluj—Kolozsvar, 1931
junius 10 Szerda
5691 EV Szivan 25

Taxa postala
platite in numerar
No. 224.716-929.

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai
ucca) 10. szám. Telefonszám: 9-77

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Félévre . . . . . 600 lej
Negyedévre . . . . . 320 lej
Egy hónapra . . . . . 110 lej

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 10 dollár
Egy hóra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

ZSIDÓ POLITIKAINAPILAP

**Az új német szükség-
rendelet és a rádió
forradalmi hírei**

A nemzetközi rádiószolgálat hétfőn este a német szociális forradalomról szóló híreket közvetített hallgatóinak. A hírek nem bizonyultak valósnak, de... valószínűleg is bizonyulhattak volna, ha azt a hangulatot és azt a keserűséget veszik alapul, mely ma Németország népességére tulnyomó többségének lelkét meggyűli. Németországban e pillanatban még nincs szociális forradalom, de a népek forradalma egyre komolyabb hullámokat vet, egyre érettebb lesz arra, hogy egy nagy világtörténelmi dráma kiindulójává lehessen.

Az ember, feltéve, ha nem részeg és nem megszállottja valami ördögös elvetemültségnek, úgy azt hihetné, hogy ebben a veszedelmes hangulatban, ebben a robbanásra érett atmoszférában a belátás és jóindulat fog győzedelmeskedni azokban, akiknek legfőbb érdekük, hogy a szociális forradalom mindent elsöpörjék a sötét erők és a történelem színteréről. A józanság azonban, amelyet feltételezünk, minden feltételezést megcsúfolva, foszlik el az elvakultság éjszakájában. Mi sem jellemzőbb erre, mint az a hang, amelyet a chequersi találkozóval kapcsolatban a francia nacionalista uszító sajtó pendit meg s amely a legcinikusabb hangon gúnyolódik a kétségbeesett Németország nyomorán, megtoldva ezt a cinizmust még azzal az állítással is, hogy a chequersi találkozó a Brüning és Curtius által feltárt adatok — egy politikai blöff-hadjárat adatai s Németországnak e szörnyű nyomor ellenére sincs más kötelessége, mint a hadi adósságokat és a jóvátételeket továbbra is maradék nélkül kiiználni.

Holott csak a legujabb német szükségrendelet adatait kell elolvasnunk ahhoz, hogy teljes mélységében és infernalis szörnyűségében táruljon elébünk az a nyomor és az a kétségbeesés, mely ma Németország népét és egész gazdasági rendszerét — a „béke” tizenkettedik évében! — elementáris erővel sodorja a forradalmi bizonytalanság felé. Vegyük pontról-pontra, hogy mit is tartalmaz ez a szükségrendelet? A rendelet elsősorban a köztisztviselői fizetéseket szállítja le újból, a fizetések nagy részének megfelelően 4—8 százalékkal, míg a munkásoké csak 2—4 százalékkal csökkentésére utal. Ezzel egyidejűleg májfél évre terjedő nyomor adót vetnek ki és a jövedelmi adó után is nagy szükségadót kell fizetni. És ami mindenneknél is nagyobb jelentőségű, a munkanélküliek biztosítási összegét is lényegesen csökkentik a kormány. Az új szükségrendelet szerint a birodalmi költségvetés ezévi deficitje 574 millió marka, amelyből a kormány 306 milliót a kiadások megtakarításával, 268 milliót pedig bevételi többlettel akar fedezni.

Es ez a szükségrendelet akkor látott napvilágot Németországban, amikor a tökéhiány a lehető legmagasabb fokra hágott, amikor a munkanélküliek száma négy és félmillióra szökött fel, amikor a világhírű német gyáripár legpompásabb üzemét kénytelen lépíteni s amikor a hitlerizmus Vilmos császár restaurálásáról ábrándozik, annak a Vilmos császárnak reaktiválásáról, aki ellen Franciaország annak idején véstörvényeket kért s akit az egész antant sajtó a világháború egyedüli előidézőjeként állított be.

A kamarai és egyetemi szenátor választásokon nem volt terror

**Törvényjavaslat készül az összes
községi tanácsok feloszlatására**

Kinevezett interimári bizottságok fognak működni az új közigazgatási törvény megszavazásáig. Redukálták a magyar és a szocialista képviselők számát?

Bucuresti-Bukarest, június 9. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kormány kipihente a választási fáradságokat, amelyek a minisztereknek nemcsak az idegeit, de talán a lelkiismeretét is kimerítették. A választás lezajlott, a kormány valamennyi fronton „győzött”, megszerezte a nyugodt kormányzathoz szükséges többséget a kamarában és a szenátusban is s most kezdetét veheti a tulajdonképpeni kormányzás, amelyből eddig csak igen kevés izelítőt kaptunk.

Készülnek a községi tanácsok feloszlatására

Az első hírek nem nagyon biztatók. Argetoianu belügyminiszter már el is készítette egy törvényjavaslatot, amely megengedi a községi és megyei tanácsok feloszlatását. A törvényjavaslat arról is gondoskodik, hogy a legális tanácsok helyett kinevezett interimári bizottságok egész az új közigazgatási törvény megalkotásáig háborítatlanul működhessenek s élvezzék mindazokat a jogokat, amelyek a legális tanácsokat megilletik. Nem kevesebbet jelent ez, mint azt, hogy a kormány egyetlen kézműdolattal meg akarja fosztani a városokat és a községeket nehezen kiharcolt autonómiájuktól. A törvényjavaslat megszavazását nyomon fogja követni a tanácsok azonnali feloszlatása, a városok és községek élére interimári bizottságok képében a kormány emberei kerülnek, akik addig maradnak a helyükön, míg az új kormány jónak látja majd megszavaztatni a közigazgatási törvényt. Valószínű, hogy ez az első törvényjavaslat hatalmas és szenvedélyes vitákra fog alkalmat adni a parlamentben. Hiszen sem többségi, sem a kisebbségi ellenzéki pártok nem fogják szó nélkül eltűnni, hogy a községeket a kormány megfoszta autonómiájuktól és saját párhívveivel kormányozza az ország összes községeit.

Elkészült a trónbeszéd

Iorga miniszterelnök egyébként vasárnap és hétfőn órák hosszat tárgyalt Argetoianuval, akivel megbeszélte a kormány legközelebbi teendőit. A miniszterelnök és a belügyminiszter ezeken a megbeszéléseken megállapodtak a trónbeszéd szövegében is. A trónbeszéd meleghangú felhívást intéz az ellenzéki pártokhoz a békére és a lojális együttműködésre. Megemlíti a trónbeszéd azt is, hogy a kormány a júniusi parlamenti szesszió alatt törvényjavaslatot nyújt be a költségvetés módosítására és az adórevízióra. Az adórevízió az utadóra vonatkozik, minthogy ezt az adót a semmitől kezdve alkotmányellenesnek deklarálta és így meg fogják szüntetni.

Az ellenzéki pártok is nagy elánnal készülnek fel a június 15-én megnyíló parlamenti ciklusra. Maniu Gyula a nem-

zeti parasztpárt több vezérével Bukarestbe érkezett, ahol nyomban összehívták a párt vezérő bizottságát. A vezérő bizottság lesz hivatva dönteni a nemzeti parasztpárti parlamenterek magatartásáról. A bukaresti lapok úgy értesülnek, hogy a nemzeti parasztpárt igyekezni fog felgöngyölíteni a parlament fóruma előtt a választási visszaéléseknek összes fázisait és az igazolási vita során a kontestációk egész sorát fogja előterjeszteni.

A liberális párt elnöksége szombaton este tartja gyűlését, amelyen Duca ismeretlenné fogja a politikai helyzetet. Az expozé meghallgatása után fog dönteni az elnökség a párt további magatartása felől. Vasárnap ugyanez a kérdés a párt végrehajtó bizottsága elé kerül.

Hétfőn zajlottak le az egész országban a választások utolsó felvonása. Ekkor

került ugyanis sor a kereskedelmi és ipar kamarák, a mezőgazdasági kamarák, valamint az egyetemi szenátor választásaira. Ezek a választások végre tiszta választások voltak. Valóban nem volt terror. Amint hogy a kamarák választmányi tagjait és az egyetemi tanárokat már Argetoianu is bajosan tudná terrorizálni. Mint hogy ezek a választások csendőrök közbejöttje nélkül zajlottak le, néhány ellenzéki jelölt is mandátumhoz jutott. Hétfőn összesen tizenhat szenátort választottak. A négy kamarai körzet három-három, mind egyik körzet egy iparit, kereskedelmi és egy mezőgazdasági, vagyis összesen tizenkettőt, a négy egyetem pedig egyet-egyet, vagyis összesen négyet. A tizenhat szenátor közül hat kormánypárti van, három liberális, hat nemzeti parasztpárti és egy pártönkivüli.

A hétfői választások eredménye

A kereskedelmi és iparkamarák kolozsvari körzetében a szenátorválasztás meglepő eredménnyel végződött. Comsa Jonef 68 szavazatot kapott, dr. Sebestyén József 52 szavazatával szemben. Dr. Sebestyén ilyenformán egy-két kivétellel az összes kisebbségi szavazatokat megkapta, ellenben nem kapott egyetlen román szavazatot sem. Jóllehet a kormány hivatalosan támogatta őt ezen a választáson. A meglepő eredmény azzal magyarázható, hogy a román kamarai tagok valóságos nemzeti kérdést csináltak az ügyből és teljes számmal vonultak fel a nemzeti parasztpárti Comsa Jonef mellett. Ime újabb tanulság arra, hogy ha kisebbségi emberrel, vagy pláne zsidóval van szó, úgy a legkérlelhetlenebb politikai ellenfelek is összefognak, csakhogy elzárjanak bennünket egy jogosan megillető pozíciótól. A nemokára bekövetkező általános kamarai választásokon a kisebbségek és a zsidóság minden bizonnyal le fogják vonni ennek a jelenségnek logikus következtetéseit.

Az ipari szekció Mircea mérnök pártönkivülit, a mezőgazdasági kamara pedig dr. Serban nemzeti parasztpártit, a kolozsvari mezőgazdasági akadémia rektorát választotta szenátornak.

A többi kamarai körzetek eredményeit itt adjuk:

Bukarest: Ipari szekció Costinescu mérnök liberális. Kereskedelmi szekció Orghidan kormánypárti. Mezőgazdasági kamara Virgil Potarca, nemzeti parasztpárti.

Jasi: Ipari szekció: Dinerman kormánypárti. Kereskedelmi szekció Botez liberális. Mezőgazdasági kamara Moldovan nemzeti parasztpárti.

Galac: Ipari szekció Ausschnitt nemzeti parasztpárti. Kereskedelmi szekció Apostol Popa kormánypárti. Mezőgazdasági

kamara Lupescu nemzeti parasztpárti.

Az egyetemi szenátorválasztásokon Bukarestben Balacescu, Cernovicban Mame-liuc, Jasiban Slatineanu és Clujon Banescu professzorokat (liberális) választották meg.

A Curentul statisztikája szerint a szenátusban lesz 145 kormánypárti, 42 liberális, 20 nemzeti parasztpárti, 2 magyar párti, 2 georgista, továbbá szenátorok Averescu marsall és Stere mint jogszertint szenátorok. A kormány többsége ezek szerint igen labilis alapon áll a szenátusban, az összes csendőrszuronyok ellenére.

Még egy végeredmény?

A központi választási bizottság egyébként ma fejezte be a kamarai választások felülvizsgálását és megállapította a hivatalos végeredményt. A Rador távirati iroda jelentése szerint a központi választási bizottság mindenben helyben hagyta a belügyminisztérium hivatalos jelentését. Magánforrásból származó értesülésünk szerint azonban a központi választási bizottság ismeretlen számítás alapján egy-egy-gyel redukálta a magyarpárti, illetőleg szocialdemokrata képviselők számát. Ezek szerint a magyar pártnak mind össze 10, a szocialdemokrata pártnak pedig 7 helyett 6 képviselője volna.

— **A spanyol monarchisták nem vesznek részt a nemzetgyűlési választásokon.** Londonból jelentik: Madridi jelentés szerint a spanyol monarchista szövetségek elhatározták, hogy az alkotmányozó nemzetgyűlési választásokon nem vesznek részt, mert a kormány szerintük lehetlenné tesz minden ellenzéki megmozdulást.

még nem volt nyilvánvaló. Hiszen a Hitler-mozgalom megnövekedése is már ennek a nyugtalanságnak volt az oksági következménye s a különböző, egyre fokozódó kommunista felkelések is ezzel magyarázhatóak.

A francia nacionalizmus „vezéralakjai” és uszító sajtója azonban mintha csak mindannyian az ördög ügyvédjei volnának, gyűlölettel elfehéredett ajakkal és a vakságba vetett, egyedül üdvözítőnek kikürtölt hittal viszik, illetőleg akarják kényszeríteni Németországot a felfordulás útjaira. Ma még nem bizonyultak igaznak a német forradalomról szóló hírek. S bizonyára nem is fognak igaznak bizonyulni, tekintettel arra,

hogy a chequersi találkozó meglehetősen felrázta Európa és Amerika politikai közvéleményét. Ma már számosan vannak, a francia önző és militarista politikusokat kivéve, olyan államférfiak, akik megrettenve néznek ama örvény mélyébe, melyet Németország gazdasági nyomora kavart s igyekeznek megálljt parancsolni a vakságban és gonoszságban elmerült sovén nacionalizmusnak. Valószínű, hogy Németországot, az utolsó pillanatban ki fogják menteni egy véres katalizma karjai közül. Az azonban bizonyos, hogy ennek a katalizmának elhárításában a francia militarizmusnak igen kevés része lesz.

francia nacionalista sajtó idegesen szisszent fel a chequersi találkozó miatt

A chequersi találkozóon kijelölték Németország és Anglia közös útjait

Henderson Berlinben adja vissza Brüning és Curtius látogatását. Német politikai körökben meg vannak elégedve a chequersi találkozó eredményével. Az amerikai visszhang

London, június 9. A chequersi találkozó világpolitikai jelentőségű megbeszélései véget értek. A történeti eseményekben ma reggel elutaztak az angol városból Southamptonba, ahonnan az Európa luxusgőzösnél visszatérnek Németországba. Macdonald és Henderson még tegnap este bucsút vettek a német miniszterektől s ma reggel a pályaudvaron a bucsuztatásnál megbizottaik útján képviseltették magukat.

Brüning Southamptonból táviratot írt Macdonaldhoz, melyben háláját fejezte ki a szívélyes fogadtatásért s annak reményének ad kifejezést, hogy angol államférfiak viszonzni fogják a látogatást Németországban.

Az elutazás megelőzőleg tegnap V. György király kihallgatáson fogadta Brüning német kancellárt és Curtius külügyminisztert. A két német államférfit a londoni követ mutatta be az uralkodónak. Brüning és Curtius tiszteletére az angol külügyi társaság fogadást rendezett. Az üdvözlő szavaira adott válaszában Brüning örömet fejezte ki afelett, hogy az angol államférfiakkal tárgyalhatott a két nemzetre egyenlő mértékben súlyosodó világgazdasági krízisről s annak a reményének adott kifejezést,

hogy a válságot a kölcsönös együttműködés szellemében enyhíteni lehet s a két kormány együttműködést célzó intencióit az egész világon kedvező fogadtatásra fognak találni.

Curtius az újságírók előtt méltatta a tárgyalások jelentőségét. Készítetett a német sajtó számára a chequersi találkozó jelentőségét. Készítetett a német sajtó számára a chequersi találkozó jelentőségét. Készítetett a német sajtó számára a chequersi találkozó jelentőségét.

A chequersi találkozó visszhangja a világsajtóban

Hogy a chequersi találkozó nagyon komoly és az európai politikára, illetőleg annak alakulására messze kiható megbeszélések történtek, legjellemzőbb a francia nacionalista uszító sajtó állásfoglalása. Különösen Hervének, a volt szélsőjobboldali forradalmárnak és jelenlegi nacionalista renegátnak állásfoglalása jellemző, aki a Victoireban újra a francia és a német nacionalisták megegyezése érdekében csinál hangulatot.

A szélsőjobboldali publicista nem idegenkedik a békeszerződések revízió alá vételétől sem, ha ez a két nemzet nacionalistáit közelebb hozná.

Hervé szerint a német szociáldemokrácia a mai viszonyok között tehetetlen. Nem tudná megakadályozni sem a Hohenzollern restaurálását, sem egy újabb világ háborút. Ezért nem lehet más megoldást keresni, mint a nacionalisták megegyezését. Természetesen Hervé hibrid és nevesítéses, a militarista féltékenységet és nacionalista önzést tükröző, ideges felszisszenését a többi jobboldali francia sajtóorgánium is követheti.

Több jobboldali sajtóorgánium kárörömmel állapítja meg, hogy Brüning és Curtius angliai látogatásukkal nem érték el céljukat, mert a nemzetközi helyzet továbbra is változatlan marad.

A Temps azt írja, hogy Németország többet érne kötelezettségeinek lojális teljesítésével, mint belső forradalmak rémének idézgetésével.

Ezt a cinikus hangot még a olasz fasiszta sajtó sem meri megkockáztatni. A római lapok például kommentár nélkül közlik a chequersi találkozó kiadott kommunikéit és jelentéseket. Ezzel szemben a londoni sajtó több orgánuma azt írja, hogy Henderson leszerelési konferenciái elnöki minőségében a nyáron hivatalos látogatást fog tenni Berlinben. E lapok szerint Henderson németországi látogatása ügyében az angol kormány érintkezést keres a többi kormányokkal s ezek meghallgatása után tesz nyilatkozatot az angol külügyminiszter utazásáról.

Politikai körökben úgy tudják,

hogy az angol államférfiak fenntartásokkal fogadták azt a német magyarázatot, hogy németországi válságot elsősorban a jövátételek okozták.

Angol kormánykörökben elimeri a németországi helyzet súlyosságát, de ugyanakkor megállapítják, hogy a krízisnek más hatóerőjei is vannak, nemcsak a jövátételek.

A német és amerikai álláspont

Fentiekkal szemben német politikai körökben azt hangoztatják, hogy Brüning és Curtius a chequersi találkozóan elérték céljukat. A politikai kérdéseken kívül alkalmuk nyílt Macdonaldon és Hendersonon kívül megbeszélést folytatniok gazdasági természetű ügyekben Graham an-

gol kereskedelmi miniszterrel és Montague Normannel, az Angol Bank kormányzójával. Rendkívül jellemző a chequersi találkozóval kapcsolatban Amerika állásfoglalása. Legújabb híradások szerint Washingtonban hivatalos körök hidegséggel fogadták a német államférfiak részéről Angliában hangoztatott azon kijelentést, hogy Németország képtelen a jövátételei annuitások fizetésére.

Több angol lap azt az információt kapta, hogy Stimson és Mellon amerikai államtitkárok közlekedtek Európába utaznak s irányadó tényezőkkel ebben a kérdésben megbeszéléseket fognak folytatni.

Mellon európai látogatását Washingtonban fia Cambridgeben történő doktorráavatásával akarják magyarázni, de kétségtelen, hogy a pénzügyi államtitkár hi-

Pöstyén

a reumasok világfürdője,

ahol a beteg magában az eredeti forrásban fürdik. A természetes iszapmedencékkel egybeépültek: THERMIA PALACE luxusszálló, CYRILL gyógyház (a közép-osztálynak) és PRO PATRIA népszanatórium. Jutányos elhelyezkedés, átalánykúrák, mindennemű sport és szórakozás. Felvilágosítás: APOSTOL gyógyszerár, Lukács Ferenc gyógyszerár, Cluj. Vezérképviselő Románia részére Singer László gyógyszerész. Timisoara II. Str. Saguna 8. szám.

vatalos tárgyalásokat is fog folytatni a jövátételekről és a volt szövetségesek hadiadósságairól. Ezzel kapcsolatban Washingtonban Hoover elnök egyórára kihallgatáson fogadta Stimson amerikai külügyi államtitkárát. Stimson az audien-

A szefárd zsidók repatriálhatnak Spanyolországba

A külföldi konzulok már a legközelebbi időben instrukciókat fognak kapni a szefárd zsidók repatriálásának megkönnyítésére. A spanyol parlament ünnepelesen vissza fogja vonni a zsidók kiűzéséről szóló ediktumot

Madrid, június 9. Spanyolország köztársasági kormányának ideiglenes elnöke, Zamora csütörtökön, június 4-én fogadta Kibrick argentinai zsidó ügyvédet, akivel megtanácskozta a szefárd zsidóknak Spanyolországba való repatriálását.

Spanyolország összes republikánus politikai pártjai — mondotta Zamora elnök — ismételten annak a kívánságuk-

nak adtak kifejezést, hogy a szefárd zsidókat be kell kebeleznii a spanyol nemzet sorába. A külföldi spanyol konzulok már a közeljövőben instrukciókat fognak kapni a szefárd zsidók repatriálásának megkönnyítése céljából. A spanyol parlament pedig az 1492-i rendeletet, amely a zsidóknak az országból való kiűzését mondja ki, ünnepelesen vissza fogja vonni.

Kibrick ügyvéd a miniszterelnök ígérését azonnal közölte azokkal a zsidó szervekkel, amelyek összeköttetésben vannak a spanyolul beszélő zsidó tömegekkel Törökországban, Dél-Amerikában, Bulgáriában, Hollandiában és az Egyesült Államokban. A miniszterelnök üzenete a szefárd zsidók között lelkes örömet keltett.

Földrengés rázta meg egész Angliát

A földrengés 30 másodpercet tartott és tengerrengés követte

London, június 9. Ma éjszaka csaknem egész Angliában földrengés volt érezhető. A rengés helyenként olyan erős volt, hogy az emberek ijedten ugráltak ki ágyaikból és hiányos öltözékekben az utcákra tódultak. Az angol főváros északi negyedeiben, különösen Hackneyben, Pancrasben, Hampsteadben, Highgateben és Islingtonban a lakásokban a butorok egymásra-

torlódtak és képek estek le a falakról, ami az éjszakában nagy ijedelmet keltett. A földrengés helyenként 30 másodpercet tartott, de Dél-Angliában volt számos olyan pont is, ahol teljes öt percen át volt heves földmozgás. A lelkészek a templomokban reggel imákat mondtak a földmozgás folytatódásának elmaradásáért. A partvidéken tengerrengést figyel-

tek meg. Az öblök vize néhol háromnegyed órán át háborgott, holott nem volt szélvihar. A beérkezett jelentések szerint Észak-Franciaországban a normandiai partvidéken és Bretagneban is érezték a földrengést s földmozgást jelentenek ugyancsak ma éjszakáról Newyork állam területéről is.

A kiáradt Prahova teljesen elmosta a töltést a bukaresti fővonalon

Breaza és Matei-Basarab állomások között a sinek a szó szoros értelmében a levegőben lógnak

Ideiglenesen Szebenben keresztül közlekednek a nemzetközi gyorsvonatok

Bucuresti-Bukarest, június 9. A CFR vezérigazgatóságának jelentése szerint a Ploesti és Predeal vonalon, Breaza és Matei Basarab állomások között újból elmosta a Prahova folyó a vasúti töltést 40 méter szélességben, úgy, hogy a vasútvonal itt valószínűleg a levegőben függ. A CFR segélycsapatokat küldött amelyek azonnal hozzáláttak a pályas-

test helyreállításához. A munkát megnehezíti, hogy a szeszélyes Prahova folyó új mederben helyezkedik el és ártétele egyelőre nem számítható ki.

Bukarest—kolozsvár—prágai gyorsvonat, továbbá az Orient Expressz további intézkedésig Piatra Olt-Nagyszeben felé közlekednek. A tehervonatokat ezen a vonalon beszüntették.

Jonescu vezérigazgató reméli, hogy a pályajavítási munkálatok a legrövidebb időn belül befejeződnek.

Bukarest—Giurgiu vonalon is több helyen ár öntötte el a töltést, úgy, hogy a forgalom akadályokba ütközik.

Brassó déli részei víz alatt állanak. Fogarásban a kiáradt Olt okoz súlyos károkat.

A Nemzetközi Jövátételei Bank igazgatótanácsa jóváhagyta a Creditanstalt szanálására vonatkozó megállapodásokat. Bazelből jelentik: A Nemzetközi Jövátételei pénzügyintézet igazgatótanácsa jóváhagyta azokat a megállapodásokat, amelyek a bank és a hatalmak jegybankjai az Osztrák Nemzeti Bankkal kötötték s amelyek a Creditanstalt szanálására vonatkoznak. Az igazgatótanács az osztrák jegybankhoz a válság tartamára kinevezte ellenőrző főbiztosnak dr. G. W. J. Bruins holland egyetemi tanárt, a Németalföldi Bank királyi biztosát, aki a Dawes-tervezet idején 1924-től hat éven át a német jegybank biztosja volt.

Egészséges gyomrot csak

„OLIO SASSO“

biztosít

Hol fognak tanulni jövőre a kolozsvári zsidó leányközépiskolások

Cluj-Kolozsvár, június 9. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári zsidó szülőknek súlyos gondot okoz gyermekeik nevelésének problémája. Ismeretes, hogy az elmúlt esztendőben mintegy negyven zsidó leány nem kapott helyet a kolozsvári középiskolákban és csak hosszas utánjárás és miniszteri intervenció következtében sikerült dr. Fischer Tivadar országgyűlési képviselő közbenjárásával keresztülvinni, hogy a Principesa Ileana gimnáziumban az első osztály mellé egy párhuzamos osztályt létesítsenek. De ezt is súlyos anyagi terhek mellett lehetett elérni, amennyiben a szülők a rendes tandíjon kívül horribilis összegeket kellett fizessenek. Az idén fokozottabb mértékben áll fenn az a veszély, hogy a zsidó leányok nem fognak tudni elhelyezkedni a középiskolákban, mert most már nemcsak a jelenlegi párhuzamos osztály tanulói nem fognak a felsőbb osztályokban helyet kapni, hanem felő és valószínű, hogy azok a gyermekek is ki lesznek iratkozva a középiskolákból, akik ez évben iratkoznak be a gimnázium első osztályába. Hiszen az elmúlt évben a Regina Maria iskola csak három zsidó tanulót vett fel s az idén sincs többre kilátás.

Az érdekelt zsidó szülők hónapokkal ezelőtt akciót indítottak ezen anomáliák kiküszöbölésére, amelynek csak akkor lehet eredménye, ha a Principesa Ileana leányiskolában két osztály számára helyiséget fognak építeni. A leányiskola iskolaszéke nem hajlandó az építkezéssel újabb adósságot magára vállalni és így a szülők megállapodtak abban, hogy igyekezni fognak a gyermekekre kirovándó tandíjat egy összegben előlegezni és ezen összegből az iskolaszéke hajlandó a két tantermet felépíteni. Ez esetben a zsidó tanulók minden akadály nélkül helyet kapnak ugy az első, mint a második párhuzamos osztályban. Az előlegezendő tandíj összege fejeként körülbelül ötezer lej, amely rendes tandíjként lesz elszámolva. Ezenkívül a szülők pozitív ígéretet kaptak az iskolaszéktől, hogy amennyiben sikerült ezt az összeget összegyűjteni, akkor megszüntetik a rendes tandíjon kívüli ugynevezett extrabudgetaris díjak fizetését és minden tanuló a rendes tandíjat fizetné. Ennek megbeszélése céljából a szülők megbízottjai ma este értekezletet hívtak össze és ezután kéri az összes érdekelt szülőket, hogy ma este nyolc órakor a neológ iskola termében megtartandó megbeszélésen feltétlenül megjelenni sziveskedjenek.

— Lengyelországban már a hivatalnok-arisztokráciában is felütötte fejét a kommunista összeesküvés. Varsóból jelentik: A legfelsőbb törvényszék több fiatal tiszt viselőjét kommunistául elzárta gyanúja alatt letartóztatták. Ezenkívül más kommunista letartóztatások is voltak a mai nap folyamán a lengyel fővárosban. A bírósági tisztviselőket őrizetbe vétele nagy szenzációt kellett.

— A futballisták közé csapott a villám. Rigából jelentik: A katonai sportpályán kedden délután súlyos baleset történt. A futbalozó katonák mellé lecsapott a villám. Mind a huszonkét játékos ajultan esett össze. Később megmagukhoz tértek és tovább folytatták a játékot.

Jantzen Fürdőruhák megérkeztek
SCHUSTER EMIL
Cluj, Fötér

A híres alkalikus
„HEBE“
gyógyfürdő
(Sängeor-Bai, jud. Násaud) új komfortos vilákkal, modern stranddal, tennis arenával, kiránduló autómobilokkal. — Ünneplés

megnyitása június 14.

Dietikus konyhák, olcsó árak, pontos kiszolgálás. Két szigorúan rituális modern étterem nyílt meg! Vasuti állomás helyben,

kedve 7 mény 30 százalék

A kommunista letartóztatottak 18-ik napja folytatják az éhségstrájkot a kolozsvári ügyészség fogházában

Cluj-Kolozsvár, június 9. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egyik kolozsvári napilap valószínűleg téves adatok alapján azt a hírt közölte, hogy az éhségstrájkban lévő kommunista letartóztatottakat a törvényszék vádtaácsa szabadlábra helyezte. A több hónapja vizsgálati fogságban lévő kommunistákat, Clotan Jánost, Erdélyi Józsefet, Halász Ilonát, Fenachel Zoltánt, Grosz Józsefet és Hitler Dezsőt nem helyezte szabadlábra a törvényszék vádtaácsa és a hat ember, akik már tizennyolcadik napja vannak éhségstrájkban, tovább-

ra is vizsgálati fogságban maradnak a törvényszéki vádtaács ítéletének következtében.

Szombaton a vádtaács a választások alkalmával letartóztatott képviselőjelölteket és bizalmi férfiakat helyezte szabadlábra. A kolozsvári Tábla egyébként kedden tárgyalta másodfokon Clotan János perét. Emlékeztet, hogy a törvényszék Clotan két évi fegyházbüntetéssel sújtotta. A tábla az elsőfoku ítéletet megsemmisítette és Clotan büntetését egy évi fegyházra és 10 ezer lej pénzbüntetésre szállította le.

Országszerte fényes ünnepek zajlottak le II. Károly hazatérésének első évfordulóján

A király válasza a kormánynak hozzáintézett üdvözlőre

Bucuresti-Bukarest, június 9. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Károly király trónralépésének évfordulóját az egész országban nagy fényvel és lelkesedéssel ülték meg. Tegnap reggel a patriarcha székesegyházában tedeumot tartottak, amelyen a polgári, katonai és egyházi főméltóságok vettek részt. Azután a kormány tagjai Iorga miniszterelnök vezetésével testületileg jelentek meg a királyi palotában és fejezték ki hódolukat az uralkodó iránt.

Délután diszülés volt az Athaeneumban, majd nemzetközi aviatikai miting a baneasai repülőterén. Este a királyi palotában ünnepélyes fogadás volt. A fővárost kivilágították és zenés fáklyámenetek jártak be az utcákra. Bukarest népe felvonult a Calea Victoriein levő királyi palota elé, rendkívüli ovációban részesítve Károly királyt és Mihály vajdát.

Tegnap leleplezték Károly király emléktábláját a baneasai repülőterén. Az emléktábla leleplezésénél Bibescu herceg, a

nemzetközi aviatikai társaság elnöke tartott beszédet, majd Mihály vajda leplezte le az emléktáblát, mire Manoilescu miniszter beszédével ért véget az ünnepség.

Károly király a kormány tagjainak hozzáintézett üdvözlőre adott válaszában hangsúlyozta, hogy ezelőtt egy évvel szilárd elhatározással jött haza, hogy minden erejét és tudását az ország népének szolgálatába állítsa. A bátor és lelkiismeretes férfiak támogatásával a fennálló nehézségek dacára is igyekszik ideáit megvalósítani.

Cluj-Kolozsvár, június 9. Kolozsváron II. Károly király hazatérésének első évfordulóján az összes templomokban tedeumot tartottak, majd délelőtt a Fötéren zajlottak le ünnepek. Este a katonaság fáklyámenetet rendezett.

Délután négy órakor a szamosfalvi repülőterén nemzetközi repülőversenyt rendeztek, amelyen számos külföldi repülőgép vett részt.

Lezajlottak a kongresszusi delegátus választások

Mindenütt élénk érdeklődés kísérte a választásokat. Az eddigi eredmények a szélsőséges pártok előretörését mutatják

Cluj-Kolozsvár, június 9. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A júniusban összeülő tizenhetedik cionista világkongresszus sorsdöntő jelentőségéhez méltó érdeklődés jegyében zajlottak le a kongresszusi delegátus választások. Az eddigi eredmények világosan mutatják a jobb és baloldali pártok előretörését.

Erdélyi eredmények

Kolozsváron ugyancsak nagy érdeklődés mellett folytát le vasárnap a választások. Már a kora reggeli órákban szép számban vonultak fel a cionista választók az urnák elé. Kolozsváron a következő eredményekkel végződött a kongresszusi delegátus választás: Revizionisták 102, Aviva-Barisszia 100, Mizrach 76, a Dolgozó Palesztina Ligája 69, klacionisták 12 szavazatot kaptak.

A többi erdélyi helységekből eddig a következő eredmények jutottak el szerkesztőségünkbe:

Torda: Revizionisták 18, Aviva-Barisszia 20, klacionisták 3.

Bethlen: Revizionisták 38.

Temesvár: Aviva-Barisszia 76, klacionisták 71, munkáspártok 48, revizionisták 11, mizrach 8.

Dés: Revizionisták 120, Mizrach 90, Aviva Barisszia 80, munkáspártok 70, klacionisták 55.

Szatmár: Aviva-Barisszia 54, Mizrach 38, munkáspártok 31, revizionisták 14, klacionisták 9.

Nagyvárad: Mizrach 56, Aviva-Barisszia 16, revizionisták 7, munkáspártok 3, klacionisták 2.

Déva: Klacionisták 90, Aviva-Barisszia 90.

Marosvásárhelyen a szavazatok nagy többségét az Aviva-Barisszia listája nyerte el.

Ausztriai, csehszlovákiai és hollandiai eredmények

A többi országok választási eredményeit részben közöltük már, az alábbiakban az ausztriai, csehszlovákiai és a hollandiai delegátusválasztások eredményeiről számolunk be:

Ausztria: Klacionisták 1400, munkáspártok 850, revizionisták 2000, radikálisok 350, Mizrach 220 szavazatot kaptak. Így Ausztriában a következőképpen oszlanak meg a mandátumok: 2 revizionista, 1 klacionista, 1 munkáspárti delegátus fogja képviselni az ausztriai cionistákat a tizenhetedik kongresszuson.

Csehszlovákia: Klacionisták 1700, munkáspártok 1300, revizionisták 1200, mizrach 886, radikálisok 380 szavazatot kaptak. Így a klacionisták 3, a baloldali pártok 3, a revizionisták 2, a mizrachisták 2,

Figyelem! Hölgyeim!

LEI Eddig nem létezett hihetetlen olcsó árban el-
árusít egy nagy tétel eredeti svájci női kalapot LEI
98 HECHT Kalapüzem **123**
Calea Regele Ferdinand 30, a nagy hid mellett
két egységárban
Legdivatosabb formák és színek és legjobb minőségek!

a radikálisok 1 delegátust küldenek ki. A revizionisták különösen Ruszinszkoiban hódítottak el a szavazatok nagy többségét, míg a többi pártok a többi országrészekben törtek előre.

Hollandiában F. Bernsteint (klacionista), a hollandiai cionista szervezet elnökét választották meg delegátusnak. A választások során a mizrachisták 280, munkáspártok 80 és a revizionisták 360 szavazatot kaptak.

Husszein temetésén a zsidók is képviseltették magukat

Jeruzsálem, június 9. Június 4-én Jeruzsálemben óriási részvét mellett temették el Hedzsas volt királyát, Huszseint. A gyászmenet sokkal nagyobb volt, mint Mohamed Ali hindu mohamedán-vezér temetésekor. Az élen a volt király fia: Abdullah Ali és Said mentek, utánuk következtek a Palesztina-kormány tagjai, a transzjordániai kormány, a konzuli testület emberei, Palesztina arab vezetőgyűlései. Zsidó részről Kish ezredes jelent meg, mint a Jewish Agency képviselője, továbbá David Yellin, M. Kalwarisky és a rabbinátus képviselői. A damaszki kapu előtt egy osztag angol katonaság tiszteltgette a menet előtt. A koporsót az Omar mecsetbe hozták, ahonnan nemsokára átvitték Mohamed Ali holttesté mellé.

A temetés napján az összes jeruzsálemi konzulátusok épületén félárboera eresztett zászlók lengtek. A kormány közoktatásügyi osztálya ezen a napon betiltotta az iskolák sportgyakorlatait. Husszein exkirálynak Jeruzsálemben való eltemetését általában annak bizonyítékul veszik, hogy a nagymufti Jeruzsálemet a mohamedán világ szent városává akarja fejleszteni és pedig Mekka rangjának megfelelően.

Jeruzsálem, június 9. A Jeruzsálemben megjelenő Haaretz nevű héber napilap közlése szerint Palesztina kormányzója, Sir John Chancellor 1931. augusztusában, amikor is hivatalos megbeszélése lejár, el fogja hagyni Palesztinát.

A Davar című héber munkáslap ugy értesül, hogy a kormány migrációs osztályának vezetője, Albert M. Hyamson, további öt évre szóló szolgálati szerződést írt alá, dacára, hogy már elérte a nyugdíjaztatás éveit.

— A német vasutak mérsékeltek a kiviteli fuvardíjakat. Berlinből jelentik: A német vasutak a Kelet-Európa felé irányuló export támogatására számos ipar-cikknél mérsékeltek a kiviteli fuvardíjakat 20 százalékkal. A mérséklés játéka-árakra, bőrkészítményekre, kosár- és celluloidárakra, művirágokra, gombokra, fésűkre, üveg-, fa- és fémárakra, műszerekre, hangszerekre és írószerekre vonatkozik.

— Augusztus vége előtt meghozza döntését a hágai döntőbíróóság a német-osztrák vámegezmény ügyében. Londonból jelentik: Az angol alsóház mai ülésén Henderson közölte, hogy a hágai nemzetközi törvényszék előreláthatólag augusztus vége előtt meghozza döntését a német-osztrák vámegezmény ügyében s így a szeptemberi népszövetségi ülészak előtt már ismeretes lesz a hágai szakvélemény s a népszövetségi közgyűlés is foglalkozhatik a kérdéssel.

— Bitay Antónia növendékeinek zongorahangversenye. Szombaton este tartotta meg szépszámu közönség előtt Bitay Antónia, a neves pedagógus növendékeinek évről hangversenyt. A műsor első felében a fiatal növendékek korukat meghaladó ügyességgel játszották le a gondosan betanított koncertszámukat. Emlétesremélő játékot produkáltak Schwarz Böske Mendelsohn, Blatt Baba Schubert, Róza Bébi Schumann, Szabó Erzsébet Schubert és Balkányi Eva Tschaikowsky egy-egy darabjával, amelyet nagy muzikalitással és fejlett technikával játszottak le.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

A választás

Bucuresti-Bukar

Uj Kelet tudósítójától is felejtették mányak kisebbségi almin pése óta nem halla nem tudhattuk sem lalkozik az ujonnan rium reszortja és ramja Brandsch R első kisebbségi almin hogy az uj kormány sok előkészítésével tötte idejét és ezek aligha lett volna va a kisebbségi almin nem akart volna ő takozók soraiiba sze

Brandsch zata a sa

A választások hétfő és kedden Brandsch vette az ujságírókat, őket a kisebbségi problémáról. Ez a program sokat, de talán jobb is semmilyen nagyhangú rettelk ugyanis tókel már a romániai kisebbség nagyobb bizalommal vussal szemben, aki kán annál többet cselelgig nem tud cselekedni mindig egy mentsege: semmi különöset.

A kisebbségi p

Brandsch miniszter megjelent ujságírókat érte, támogatással őt a ma megoldására irányál is inkább, mert a ma állami ügy és árt-kérdés. Brandsch mertette az ujságírók problémának egy a t raktikus oldalát. Elmégi miniszter, hogy a stódtótt problémák közprobléma a legjelentőse z is, hogy erről a kérd leg többet.

— Tudományos munká ment meg erről a kérdé Brandsch miniszter. Növetségi kérdés, amé boba a kisebbségi kérdé nemzetközi kongresszus a témája.

Amortizációs kölcsön

10-40 évi időtartamra

Kolozsvári Né

Zálog Hitelint

zép ucca 1. (Vidékiek

veg beküldése ellenébe

Könyvujd

OLSZ

20. század m

Irtá: Dr. STERN

Ára 40 le

Előfizetők utólag is

regrendelhető a szer

tr. Albinei 39. és

könyvosztályab

A választások után megszólalt a kisebbségi alminiszter is

Brandsch miniszter törvényjavaslatokat ígér a kisebbségi kérdés rendezésére

A kisebbségi alminisztérium teoretikus és praktikus szempontból fog foglalkozni a kisebbségi problémával

Bucuresti-Bukarest, június 9. (Az Uj Kelet tudósítójától). Már-már szinte el is felejtettük, hogy a Iorga-kormányának kisebbségi alminisztere is van. A kisebbségi alminiszter hivatalba lépése óta nem hallatta hangját és így nem tudhattuk sem azt, hogy mivel foglalkozik az ujonnan létesített minisztérium részortja és mi a gyakorlati programja Brandsch Rudolfnak, Románia első kisebbségi alminiszterének. Igaz, hogy az új kormány eddig a választások előkészítésével és levezetésével töltötte idejét és ezekről a választásokról aligha lett volna valami mondanivalója a kisebbségi alminiszternek, hacsak nem akart volna ő is a terror ellen tiltakozók sorába szegődni.

Brandsch miniszter nyilatkozata a sajtónak

A választások hétfőn este véget értek és kedden Brandsch Rudolf magához kérette az újságírókat, hogy tájékoztassa őket a kisebbségi problémáról és programjáról. Ez a program egyelőre nem mond sokat, de talán jobb is, hogy nincs benne semmilyen nagyhangú ígélet sem. Az ígéretekkel ugyanis tökéletesen jól lakhattak már a romániai kisebbségek és feltétlenül nagyobb bizalommal vannak olyan politikussal szemben, aki kevesebbet ígér. Talán annál többet cselekszik majd. Ha pedig nem tud cselekedni, akkoris megmarad mindig egy mentsége: legalább nem ígért semmi különösezt.

A kisebbségi probléma: államügy

Brandsch miniszter a kihallgatáson megjelent újságírókat mindenekelőtt arra kérte, támogassák őt a kisebbségi probléma megoldására irányuló munkájában, aminek az inkább, mert a kisebbségi probléma államügy és semmiesetre sem államkérdés. Brandsch ezután részletesen beszélt az újságírók előtt a kisebbségi problémának egy teoretikus, mint a gyakorlati oldalát. Elmondotta a kisebbségi miniszter, hogy a háború után felmerült problémák közül a kisebbségi probléma a legjelentősebb, amit bizonyítani is, hogy erről a kérdéstről vitatkoznak legtöbbször.

Tudományos munkák egész légiója ment meg erről a kérdéstről — mondotta Brandsch miniszter. Nincs olyan népi jogkérdés, amelyen ne kerülne szóba a kisebbségi kérdés, de a legtöbb nemzetközi kongresszusnak is állandó témaja.

A kisebbségi problémát — mondotta Brandsch miniszter — többféleképpen próbálták megoldani az egyes államok. Esztrichország teljes kulturális autonómiát adott kisebbségeinek, Lettország a kisebbségi iskolázás autonómiáját biztosította, míg Németország, Lengyelország és Csehszlovákia között bizonyos konvenciókat szabályoztak a cseh, német és lengyel kisebbségek helyzetét.

A kisebbségek egyébként maguk is igyekeznek hozzájárulni a kisebbségi probléma felszínen tartásához és megoldásához. Az európai kisebbségek kongresszusán kívül, amelynek állandó titkársága van Bécsben, a német kisebbségeknek van egy szövetségük, amely még 1922-ben jött létre. Hasonló szervezetet építettek ki a különböző országokban élő lengyel kisebbségek is 1929-ben. Ilyen mozgalom van az orosz kisebbségek között is. Ami pedig a magyar kisebbségeket illeti, a Romániában, Jugoszláviában, Csehszlovákiában élő magyarok között

állandó kontaktus van. Megvan a kapcsolás a különböző országokban élő zsidó szervezetek között is.

A kisebbségi alminiszter ezután a kisebbségi kérdés tudományos részével foglalkozott és elmondotta, hogy milyen tudományos intézményeket és folyóiratokat alapítottak a kisebbségi kérdés tanulmányozására.

A kisebbségi minisztérium programja

A romániai helyzetről beszélve, Brandsch miniszter közölte a sajtó munkatársaival, hogy eddig a miniszterelnökségen működött egy szekció, amely a kisebbségekre vonatkozó adatokat gyűjtötte össze. Ezt a szekciót áthelyezték a kisebbségi minisztériumhoz, amely figyelni fogja a kisebbségi kérdéssel kapcsolatos eseményeket és adatokat. A kisebbségi minisztérium mihelyt a szükséges adatok birtoká-

Ha azt akarja,

hogy az UJ KELET, az erdélyi zsidóság egyetlen organuma, zavartalanul teljesítse kötelességét

Í Z E S S E
pontosan előfizetését!

ban lesz, törvényjavaslatokat és törvénymódosításokat fog kidolgozni, amelyek hivatva lesznek a románok és a kisebbségek közötti harmóniát szolgálalni és a kisebbségi jogszérmeket eliminálni.

A kisebbségi minisztérium — mondotta Brandsch miniszter — tanácsadó organumnak is tekintni magát és ebben a minőségben rendelkezésére fog állani bárkinek, akármelyik pártnak, vagy kisebbségnek is legyen tagja. A kisebbségi minisztérium koordinálni fogja az összes minisztériumokban felmerülő elvi és más szempontokat, amelyek a kisebbségi kérdésre vonatkoznak. Végül gondoskodni fog a kisebbségi alminisztérium arról is, hogy az európai kisebbségi kongresszuson saját delegátusával legyen képviselve.

Eddig szól Brandsch miniszter nyilatkozata és most már az a kérdés, hogyan fogja tudni programját megvalósítani az első kisebbségi alminiszter.

Az oroszországi zsidó koloniákon 10—12 éves gyermekekkel dolgoztatnak

A Krimben 2300 zsidó aratómunkást várnak

Berlin, június 9. Moszkvából érkező jelentések szerint Mereschin zsidó kommunista vezér az Emesz című újságban felhívást intéz mindazokhoz a szervezettekhez, amelyek a zsidóknak falvakban való letelepítésével foglalkoznak, igyekezzenek azon, hogy legalább 3500 felnőtt zsidó vegyen részt az aratósi munkálatoknál Krimben.

Mereschin a következőket írja:

„A legutóbbi kivándorlási kampány a Krim felé kudarcral végződött. Nem áll rendelkezésre megfelelő munkaerő, úgy, hogy a zsidó mezőgazdák kénytelenek 10—12 éves gyermekeket bevonni a munkába. A Krimben 5—6 millió pud gabonát kell a lehető legrövidebb időn belül exportcélokra beszolgáltatni. Ukrajnában is hasonló mennyiségű export gabonát kell betakarítani. Biro-Bidschanban az aratás ugyan csekélyebb,

de itt is érezhető az aratómunkások hiánya.”

Mereschin egyébként beszámolt a Krimben való három hónapos tartózkodásáról is és közli, hogy az ottani kolonisták, különösen a kertgazdaságban tanúsítottak jelentékeny haladást. Ugyancsak a Krimben nagy gyapotültetvényeket honosítottak meg, baromfi-farmokat és tejgazdaságokat léptettek életbe, valamint méhészeteket és más olyan gazdasági ágakat, amelyek azon a vidéken eddig ismeretlenek voltak.

Bizalmatlanok a zsidó iparosok?

Moszkva, június 9. A jiddis nyelvű kommunista sajtó Szovjet-Oroszország zsidó kézműveseihez felhívást intéz és arra kéri őket, hogy a szovjet-kormány által elengedett adóknak egy részét for-

dítsák az ipar fejlesztésére, hogy ezzel is fokozzák az ipari termelést Szovjet-Oroszországban.

A multban a szovjet-kormány ismétlen különböző kedvezményeket tett a kézműveseknek, később azonban attól való aggodalmában, hogy ez egy Neprendszerhez vezethet, a kedvezményeket visszavonta. Számos zsidó kézműves, okulva a multon, nagyon bizalmatlan az új adórendelettel szemben. A sajtó igyekszik megnyugtanni őket és rámutat arra a tényre, hogy a szovjet-kormány már tud különbséget tenni kézművesek és spekuláló Nep-emberek között. A kormány a tisztességes kisiparosok munkájával szemben nagy szimpátiával viseltetik. A legújabb számítások szerint a szovjet-unió ötmillió iparos fölött rendelkezik, akik hozzávetőleg 7 billió rubel értékű árut produkálnak.

Alarcos banditák támadták meg dr. Lázár Illés volt máramarosi képviselő autóját

Lázár László főszolgabíró a hegyeken keresztül menekült el a rablók elől. A karhatalom körülzárt a Gutin hegységet és kutat az elrejtőzött rablók után

Sighet-Máramarossziget, június 9. (Az Uj Kelet tudósítójától). Máramarosszigeten vasárnap este óriási riadalmat keltett az a hír, hogy dr. Lázár Illés volt parlamenti képviselőt és utitársait egy rablóbanda a Gutin hegységben megtámadta. Az első hírek szerint dr. Lázár Illés autójával megmenekült a rablótámadástól, de öccse, Lázár Vilmos és az autó sofferje a rablók kezei közé került. Szigeten futótüzként terjedt el a hír és az egész város közönsége az autentikus híreket várta a Gutin hegységben történt eseményekről.

Közben a szigeti rendőrség teljes felkészültséggel a Gutin hegységhez vonult ki. Az első elbeszélésekből kiderült, hogy dr. Lázár Illés valóban egyedül érkezett meg autójával Felsőbányára és az autóból öccse hiányzott. Az esti órákban dr. Lázár Illés telefonon értesítette szigeti barátait a történetekről.

A volt képviselő öccsével, Lázár László főszolgabíróval és Negre nevű rokonával Felsőbányáról Kápolnamonostorra igyekezett. A Felsőbányától kiinduló szerpentin uton haladt az autó. A Gutin tétőn az erdő mellett kellemtelen meglepetés érte az utasokat. Itt több felfegyverzett bandita várt az autóra, amelyre több fegyverlövést adtak le.

Lázár Illés nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem tovább hajtott az autóval. Néhány méterre azonban kénytelen volt megállítani a kocsi, mert az ut hatalmas farönkökkel volt elzárva. Dr. Lázár Illés leugrott az autóról és miközben a banditák tovább lövöldöztek a hegytetőről, széthányta a farönköket. Aztán dr. Lázár Illés sértetlenül visszaugrott az autóba és teljes menetbességgel elindult a völgybe. A nagy sebességgel haladó autó maga mögött hagyta a veszedelmes zónát és rövidesen Felsőbányára érkezett vissza.

Itt dr. Lázár Illés észrevette, hogy az autóból öccse, Lázár László hiányzik. Felsőbányáról azonnal telefonon értesítette a környék városait és egy óra múlva Szatmár, Sziget és Nagybánya rendőrség és csendőrlégénysége kivonult a rablótámadás színhelyére. Lázár László közben megérkezett Felsőbányára. A főszolgabíró a lövöldözés pillanatában kiugrott az autóból és az árokban keresett menedéket a golyók elől. Miután az autó elrobbogott, a hegyeken keresztül öt órai gyaloglás után jutott el Felsőbányára.

A környéken a rablótámadás nagy megdöbbenést váltott ki, annál is inkább, mert a környéken egyre sürűbben fordulnak elő hasonló támadások. Nagyon valószínű, hogy a merénylők katonaszokevé-

nyek, mert többen közülük katonaruhába vannak öltözve és katonai fegyverekkel ellátva. Lázár Illés autóját több golyó érte menekülés közben és csak a szerencsés véletlen mulott, hogy az autótársaság egyetlen tagját sem érte szerencsétlenség. A csendőrség és rendőrség a Gutin hegységet bekerítette és lépésről lépésre haladva próbálják felkutatni az erdőben rejtőzött banditákat.

MEGJELENT

SALAMON LÁSZLÓ (SALLÓ TAMÁS)
NINCS MÁS MEGOLDÁS

című tanulmánykötete a nagy gazdasági és kulturális krízis problémáiról. Minden intellektuális embernek, minden a kor gyöttrő problémáival foglalkozó embernek el kell olvasnia!

Ára:

40 lej

és portó

Utánvétellel küldi az Uj Kelet könyvosztály.

Amortizációs kölcsönöket lej értékben. 1—40 évi időtartamra folyósítatunk.

Kolozsvári Népbank és Zálog Hitelintézet R.-T.

Új utca 1. (Vidékieknek 20 lejes béklyó beküldése ellenében válaszolunk.)

Könyvujdonság

OLSZTOJ

20. század mérlegén

Írta: Dr. STERN IGNAC

Ára 40 lej

Előfizetők utólag is fizethetik.

rendelhető a szerzőnél: Cluj, Albinei 39. és az Uj Kelet könyvosztályában.

átást küldenek ki. Ben Ruszinszkóban. tok nagy többségét, többi országárszek-

metésén képviseltették kat

9. június 4-én részvét mellett telet királyát, Husz-sokkal nagyobb li hindu mohame. Az élen a volt Ali és Said mentek a Palesztinanszjordániai korlet emberei, Pa- gyéniségei. Zsidó felent meg, mint arisloje, továbbá ariskly és a rab- amaszkuszi kapu atonáság tiszt- oporsót az Omar nnan nem sokára holtteste mellé. z összes jeruzsá- letén félárboera k. A kormány a ezen a napon portgyakorlatait. Jeruzsálembe an annak bizo- an nagymufti Je- an világ szent tteni és pedig felelően.

A Jeruzsálem- nevű héber na- Palesztina kor- hancellor 1931. is hivatalos meg- hagyni Palesz-

munkáslap egy imigrációs osz- t M. Hyamson, olgalmati szerző- ly már elérte a

érsékelték a ki- ből jelentik: A urópa felé irá- a számos ipar- iteli fuvardija- hárséklés játé- re, kosár- és kra, gombokra, árukra, műsze- rőszerekre vo-

meghozza dön- a német-oszt- n. Londonból az mai ülésén hágai nemzet- atólag augusz- ntését a német- yében s így a ülészak előtt szakvélemény s is foglalkoz-

ékeinek zongo- este tartotta előtt Bitay s növendékei- A műsor első korukat meg- ták le a gon- amukat. Emlit- tak Schwarcz aba Schubert, zabó Erzsébet Tschaikowsky t nagy muzi- kával játszott-

T LELKE: ELETBEN

